

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

8 juni 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Interpellatie van de heer Julien Librecht tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de problematiek van de Nederlandse Taalunie in het algemeen en haar afwezigheid op het Brusselse forum in het bijzonder
Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van de heer Dominiek Lootens-Stael tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de toepassing van de taalwetgeving door de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de huisvesting van het Vlaams Radio Orkest en -Koor

Vraag om uitleg van de heer Dominiek Lootens-Stael tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de schandelijke spot die met het Nederlands wordt gedreven in "Magazinneke" nr. 3 van mei 2000

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 8 juni 2000

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Dany Vandenbossche*– De interpellatie wordt gehouden om 10.31 uur.***Interpellatie van de heer Julien Librecht tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de problematiek van de Nederlandse Taalunie in het algemeen en haar afwezigheid op het Brusselse forum in het bijzonder**

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Librecht tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de problematiek van de Nederlandse Taalunie in het algemeen en haar afwezigheid op het Brusselse forum in het bijzonder.

De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze vraag gaat over de Taalunie. Ongetwijfeld heeft de Taalunie in haar twintigjarig bestaan de culturele banden tussen Nederland en Vlaanderen in belangrijke mate versterkt. Ik heb daar zelfs lyrische en romantische bijdragen over gelezen, die ik ook in andere commissies al heb gebruikt. Ze gaan over het water tussen de beide staten dat bepaald diep en breed was en is, en over de bruggen die men met veel geduld en tact over dit water probeert te bouwen.

Na een realistische projectie blijkt inderdaad dat de Taalunie als niet-publiekgericht achtergrondinstituut structuren heeft opgebouwd en een netwerk van contacten heeft uitgewerkt, zodat Nederland en Vlaanderen althans binnen het taalveld op dit ogenblik in belangrijke mate samenwerken. In het onderwijsveld gebeurt dat veel minder. Ik heb de beleidsnota van minister Vanderpoorten er eens op nagelezen, en vind er het begrip Taalunie niet in

terug. Daar gebeurt veel minder, hoewel onder meer door de gezamenlijke ondersteuning van de leerstoelen Nederlands een aanzet tot grotere samenwerking is gegeven.

Toch schijnen er in de Taalunie nog problemen te bestaan, zij het dan niet fundamentele dan toch belangrijke. Zo hoorde ik tijdens de laatste zitting van de Taalunie in Den Haag belangrijke uitspraken en bevindingen die in gevoelige mate wrijvingen en tegenstellingen tussen de twee gemeenschappen blootlegden. Ik heb er tijdens de zitting in Den Haag vragen over gesteld, en heb u daar zelfs met verve verdedigd. Ik heb daar als politiek andersdenkende geen enkel probleem mee. Maar ik heb noch op mijn vragen, noch op mijn positieve benadering, van u enig antwoord gekregen.

Ik richt me nu dan ook tot u. Ik moet toegeven dat ik uw beleidsnota af en toe wat euforisch vind. Hier en daar vind ik er wel passages in over de Taalunie. Zo hebt u het over de versterking van de samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen. Ik lees in de beleidsnota : 'Met Nederland delen we een buitengewoon gemeenschappelijk goed, de taal. Daarom kunnen we samenwerken in de Nederlandse Taalunie.' Ik lees ook dat 'in het kader van het Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland andere vormen van samenwerking meer en meer zullen worden gestimuleerd : podiumkunsten, beeldende kunsten, onderwijs, wetenschap, media'. Ik lees verder : 'Het stimuleringsbeleid van de Taalunie moet worden verruimd en gedynamiseerd. Een goede zaak in dit verband is de oprichting van nieuwe Vlaams-Nederlandse platforms voor overleg en samenspraak in een aantal sectoren waarvoor de Taalunie bevoegd is.'

Al deze standpunten vind ik unaniem positief en constructief, hier en daar zelfs wat vermetel. Uit Nederlandse hoek hoor ik minder positieve en euforische standpunten. Ik las onder andere : 'is een zekere onvrede gebleken met de beperktheid van

Librecht

de impact van de IPC op het geheel van de Taalunie-activiteiten.' Ik las ook : 'geconstateerd moet worden dat het coördineren door de Taalunie van de nationale en gemeenschapsbeleidsmatige opties, niet goed werkt.' En : 'Vlaams-Nederlandse samenwerking is vaak geen uitgangspunt, maar een toevoeging in de marge.'

Ik las ook : 'Veelal komt die samenwerking pas op gang als moet worden vermeden dat de beide gebieden mekaar voor de voeten lopen.' En ook : 'Samenwerking heeft vaak ook te maken met projecten die men toch al doet, wat impliceert dat ze vooral ingegeven wordt door praktisch gemak en weinig te maken heeft met gemeenschappelijkheid van beleid.' Daar stond ook : 'De reactie van het aangezochte deel van het taalgebied is vaak negatief. Onderdelen die men in de eigen regio niet geregeld krijgt, brengt men in in de samenwerking, dit vooral om de oppositie in de eigen regio te omzeilen. De samenwerking faalt vaak omdat de Vlaamse en de Nederlandse organisatiestructuren te verschillend zijn.' Verder staat er : 'Het concreet samenbrengen van Nederlandse en Vlaamse initiatieven steunt vaak op een negatieve motivatie en niet op een positieve keuze van samenwerking.'

Ik stel inderdaad vast dat er een verschil is tussen de verzuchtingen van de Vlaamse minister van Cultuur en de Nederlandse zienswijze. Het feit dat ook de heren Van Grembergen en Vanleenhove in dezelfde zin hebben gereageerd op mijn uiteenzetting, bewijst dat ik terzake niet alleen sta. De heer Van Grembergen zei letterlijk : 'Hoe kunnen we praten over een gezamenlijk concept als we niet eens weten hoe de ander erover denkt ?' Ik denk met andere woorden dat we eindelijk eens wat moderner moeten werken, en zeer nuchter en zakelijk moeten bekijken hoe men in Nederland en Vlaanderen over bepaalde punten denkt.

Ook als men deze zaken enigszins relativeert, blijven er nog voldoende kritische punten voor een ernstige bezinning, die ik met deze interpellatie op gang wil brengen. Wat me voor het overige in deze veeleer schimmige verhouding bezighoudt, is de dualiteit tussen de verdediging van de taaleenheid en de erkenning van de taalvariëaties. Het verontroost me evenzeer dat het onvermogen om tot een homogeen socialiserend taalbeleid te komen, zich steeds acuter aftekent.

Mijn grootste zorg is echter de afwezigheid van de Taalunie op het Brussels forum. In het buitenland lijkt de Taalunie nochtans een succes te zijn. Zo las

ik onlangs een bijlage over het Poolse Wroclav waar 150 studenten in de rij staan om Nederlands te mogen leren. In Brussel daarentegen is de aanwezigheid van de Taalunie quasi onbestaande. Het blijft bij enkele informele contacten en voorlopige initiatieven.

Het wordt steeds duidelijker dat de Taalunie op dit Brussels forum een zeer belangrijke positionering veronachtzaamt. Brussel wordt steeds meer het kruispunt van alle grote Europese wegen en wordt geconfronteerd met de meest rabiante Nederlandshaters. Het Nederlands staat op Europees niveau manifest in de verdrukking. De Taalunie heeft hier dan ook een zeer belangrijke rol te spelen. Deze rol mag niet worden beperkt tot promotiecampagnes en splinteracties. Geschraagd door de ervaring en de kunde van de Taalunie, moet deze rol bestaan uit een inhoudelijke en geofficialiseerde taal- en onderwijsprogrammering.

Denkt de minister aan een programmering in de schoot van de Taalunie die zou bijdragen tot een sociaal taalbeleid ? Volgens sommigen is het de rol van de Taalunie om het Nederlands in al zijn verscheidenheid te bevorderen, anderen menen dat de Taalunie de taaleenheid moet bevorderen en de taalvariatie moet bestrijden. Wat is de mening van de minister hierover ? Plant hij initiatieven in een of andere zin ? Heeft hij in de Taalunie concrete plannen voor een inhoudelijke ondersteuning van het Nederlands op het Europees forum te Brussel ? Zo ja, welke ?

Tot slot wil ik hier nog aan toevoegen dat ik helemaal niets heb tegen een Vlaams-Nederlandse samenwerking, integendeel. Ik dring echter aan op een realistische bezinning en op een evenwaardige inbreng van onze Vlaamse eigenheid en onze Vlaamse kracht.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal eerst antwoorden op de concrete vragen van de heer Librecht. Vervolgens zal ik een aantal algemene bedenkingen formuleren. Het verheugt me dat dit onderwerp in de commissie aan bod komt. Ik zal trouwens aan de voorzitter van deze commissie vragen om eens een ernstig debat te voeren over de rol van de Taalunie. Over twee jaar vindt er immers een evaluatie plaats. Het lijkt me dan ook goed om hierover voorafgaandelijk in de commissie een formele of informele discussie over te voeren.

Anciaux

Tijdens de laatste vergadering van het Comité van Ministers op 9 mei 2000, waarvan ik voorzitter ben, heeft het comité precies over het aspect van de ontwikkeling van een sociaal taalbeleid een eerste formele gedachtewisseling gehouden. Dit gebeurde naar aanleiding van een vraag van de interparlementaire commissie om daar een bespreking over te hebben op 19 juni. In tegenstelling tot de vraag van de IPC, die zich meer beperkend tot de onderwijsmaterie en de maatschappelijke achterstelling richtte, wil het comité de kwestie ruimer situeren.

Het comité stelt vast dat in Nederland en Vlaanderen enige ervaring terzake reeds bestaat, maar op verschillende deel terreinen. Zo heeft Vlaanderen meer expertise inzake het werken met jonge kinderen, terwijl Nederland meer ervaring heeft met inburgeringsprojecten. Het Comité van Ministers kiest er in elk geval voor om in de toekomst meer te gaan samenwerken zodat rationeler en coherenter geopereerd kan worden met meer resultaat. Deze samenwerking kan moeilijk voor alles tegelijk. U pleitte zojuist voor realisme. Ik heb inmiddels geleerd dat ik ook in het kader van de Taalunie een beetje realistischer moet zijn. Ik kan u dan ook niet helemaal ongelijk geven als u zegt dat de beleidsnota soms wat euforisch is.

Het Comité van Ministers opteert voor een geleidelijke en projectmatige samenwerking en integratie in het kader van de programma's NT-2, Nederlands als tweede taal. In elk geval willen de ministers zo spoedig mogelijk beginnen met een betere informatie-uitwisseling hierover. Daarbij moet in acht worden genomen dat ook de bevoegdheid van andere ministeries meespeelt.

Verder wil het comité prioritair de domeinen van de inburgering en van het taalbeleid voor jonge kinderen ontwikkelen in een gezamenlijke aanpak. Ik kan u verzekeren dat ik de problematiek van de ontwikkeling van een sociaal taalbeleid al verschillende keren heb aangebracht. Bovendien heb ik hierover al meermaals van gedachten gewisseld met mijn Nederlandse collega Rick van der Ploeg. Ik heb kunnen vaststellen dat ook hij hiervan een echte prioriteit maakt. We zijn er mee bezig, maar de molen draait inderdaad relatief traag.

Uw tweede vraag over de keuze van de Taalunie tussen ondersteuning van de taaleenheid dan wel van de -variatie, is niet eenvoudig te beantwoorden. Hierover bestaat geen eenduidige visie. Ik wil u niet verhelen dat hierover ook een discussie aan de gang is in de Raad voor de Nederlandse taal en letteren.

De meerderheid ziet inderdaad liever de taaleenheid als opdracht van de Taalunie. Het is in elk geval waar dat de Nederlandse Taalunie de intrinsieke opdracht heeft te werken aan de gemeenschappelijke Nederlandse taal in Nederland en Vlaanderen. Dat betekent mijns inziens dat er moet worden gewerkt aan het Nederlands als eenheidstaal. De Taalunie doet dat trouwens via gezamenlijke programma's en overleginstellingen. Dit is zeker van belang voor de internationale positie van onze Nederlandse taal, onder meer in Europese context. Daarover is er voor mij geen discussie. Men moet echter eveneens oog hebben voor de sociale verschillen en de streekverschillen.

Het is verkeerd de keuze op de spits te drijven als een soort tegenstelling tussen het prestigieuze – de eenheidstaal die moeilijk toegankelijk is voor heel wat mensen – en het sociale, dus rekening houdend met de sociale verschillen en de streekverschillen. Volgens mij moet de Nederlandse Taalunie instrumentaal optreden. Ze moet oog hebben voor de verschillen in gebruiksvormen van eenzelfde taal, en voor het maatschappelijk functioneren door een taal. Men moet met andere woorden respect en waardering opbrengen voor alle vormen van deze taal binnen het taalgebied.

Ik wil het in elk geval niet zo scherp formuleren als u, dus dat de Taalunie de variaties eventueel moet bestrijden. Ik ga er vanuit dat de Taalunie geen politiek moet voeren inzake dialecten. We spraken echter net over een sociaal taalbeleid. Het is vanzelfsprekend dat de toegankelijkheid, het leren omgaan en het gebruik van de Nederlandse taal impliceert dat we niet te negatief of elitair mogen denken over de bestaande streekverschillen en de moeilijkheden, mogelijkheden en uitdagingen die deze met zich meebrengen.

Ik erken en behartig het belang van de positie van het Nederlands in Brussel en onderschrijf uw analyse in hoofdzaak. Dit is als dusdanig geen expliciete opdracht van de Taalunie, althans niet volgens het Taalunieoverdrag. De Nederlandse Taalunie heeft geen opdracht om plaatsvervangend op te treden voor de beide overheden in hun intern beleidsgebied. Dit belet niet dat de Taalunie zo nodig, of gevraagd, ondersteunend kan optreden.

Ik kan u heel uitdrukkelijk zeggen dat ik dit reeds meermaals ter sprake heb gebracht, evenals de opdracht die de Nederlands Taalunie in Brussel moet kunnen uitoefenen. Ik verheel u niet dat men daar aan Nederlandse kant heel behoedzaam in is. Zij willen liever geen inmenging in de interne aangelegenheden van België. Men is daar heel gevoelig

Anciaux

voor, wat ik begrijp. Het vergemakkelijkt de discussies niet, maar ik heb er begrip voor.

Los van de werking van de Nederlandse Taalunie heb ik, zoals u al weet, een voorstel neergelegd om in Brussel een Europees-Nederlands-Vlaams Huis op te richten. Ik zal hierover eerstdaags met mijn Nederlandse collega van der Ploeg heel concreet onderhandelen. We hebben er vanzelfsprekend al vaak over gepraat. Dit is niet in de eerste plaats een project van de Nederlandse Taalunie, maar niets sluit uit dat de Taalunie bij de realisatie ervan een rol kan vervullen.

In elk geval zie ik dit huis als een ontmoetingsplaats waar taal en cultuur ruim aan bod moeten komen met een brede blik op het internationale en Europese kader. Als uw vraag ook betrekking heeft op de acties van de Nederlandse Taalunie op het Europese forum, kan ik meedelen dat ze effectief projecten ondersteunt om de Nederlandse taal in EU-verband te laten meetellen. Vooral op het stuk van de elektronische ontwikkeling ten behoeve van de informatiemaatschappij participeert ze in ontwikkelingsprojecten die het Nederlands op de kaart kunnen houden van het internationale landschap.

Ik wil nog een aantal algemene bedenkingen formuleren. We moeten nadenken over een aantal uitdagingen. Ik heb naar aanleiding van de vieringen in Gent gezegd dat de Nederlandse Taalunie een instituut is zoals u het noemt : een niet-publiekgericht instituut. Ik meen dat de tijd rijp is om na te denken over de wel degelijk publiekgerichte werking. *(Opmerking van de heer Julien Librecht)*

Ik bedoel hiermee het zich rechtstreeks richten tot de bevolking. Dit is een belangrijke en noodzakelijke uitdaging, gelet op de maatschappelijke evolutie sinds het verdrag. De bevolking is mondiger dan ooit, en ook de Nederlandse Taalunie moet zich daaraan aanpassen.

Misschien ben ik wel wat te euforisch over de ideeën van de Taalunie. Ik ben er echter uitdrukkelijk van overtuigd dat op heel veel terreinen, en zeker op het gebied van cultuur, een samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen essentieel en belangrijk is. Dat is niet alleen zo voor onze verdediging op internationaal vlak, maar eveneens voor onze interne ontwikkeling. Ik geloof daar heel sterk in.

Anderzijds stel ik voortdurend vast dat het verdrag van de Nederlandse Taalunie heel uitdrukkelijk spreekt over drie beleidsdomeinen : onderwijs, taal en letteren. Op het gebied van onderwijs zijn er heel wat projecten. Op het gebied van taal zijn er projecten legio. Het uitbreiden naar andere domeinen binnen cultuur wordt echter angstig bekeken, niet alleen door Nederland, maar ook door Vlaanderen. Die terughoudendheid merk ik ook in het culturele veld. Ik probeer daar iets aan te veranderen, maar dat is niet zo vanzelfsprekend.

Denk maar aan de samenwerking op het gebied van letteren. Heel wat actoren bij ons zijn erg terughoudend. De redenen hiervoor zijn divers, maar men zoekt het altijd eerst in het negatieve. U hebt trouwens een aantal negatieve elementen opgesomd, waaruit zou moeten blijken dat we niets kunnen doen. We moeten dat minderwaardigheidscomplex afleggen. Een uitbreiding is echter niet zo vanzelfsprekend.

Ik wil ook stappen zetten op het terrein dat nog het minst is ontgonnen – alhoewel het in het verdrag vermeld staat -, namelijk dat van de letteren. Ik heb op dat vlak heel concrete voorstellen gedaan. Nog voor het reces, ten laatste in de maand juli, zullen de vier ministers van het comité uitgebreid de tijd nemen voor een algemene bespreking van de rol van de Nederlandse Taalunie. Ze zullen grondig nadenken, niet alleen op basis van concrete dossiers die op de agenda staan, maar fundamenteel over waar we naartoe willen. Die bespreking is voor mij essentieel en ook zeer belangrijk voor de toekomst van de Taalunie.

Er moet vertrouwen groeien. De laatste jaren was er weinig of geen vertrouwen tussen de bewindslieden. Nu is dat er weer wel. Er is een ander inzicht. We zullen dat toetsen in een grondige algemene bespreking.

De voorzitter : De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Mijnheer de minister, ik heb uw antwoord zeer aandachtig beluisterd. Er zitten heel veel goede bedoelingen in. Het valt me op dat het antwoord nog weinig formeel is, maar ik verwacht ook niet anders. Voorlopig blijft het bij goedbedoelde initiatieven om de zaken ter sprake te brengen. Natuurlijk is dat een eerste stap, die ik dan ook apprecieer. Ik wil wel de aandacht vestigen op deze problematiek, en mijn fractie zal hier dan ook een motie over indienen.

Minister Bert Anciaux : Het feit dat het internationaal cultureel beleid in Vlaanderen tot de bevoegd-

Anciaux

heden behoort van de minister van Cultuur, maar in Nederland tot die van een afzonderlijke staatssecretaris, maakt de discussie over samenwerking niet altijd vanzelfsprekend.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Librecht werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dominiek Lootens-Stael tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de toepassing van de taalwetgeving door de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Lootens-Stael tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de toepassing van de taalwetgeving door de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek.

De heer Lootens-Stael heeft het woord.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op 4 mei kreeg ik in de commissie de gelegenheid om u een vraag te stellen over de oprichting van een Turkse afdeling in de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek. De bibliotheek liet ook folders drukken ter promotie van die Turkse afdeling. Die folders zijn tweetalig Turks-Nederlands.

Deze tweetaligheid is manifest in strijd met de taalwetgeving, vermits de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek in bestuurszaken haar mededelingen aan het publiek uitsluitend in het Nederlands mag verrichten. De wettelijke bepalingen op dat vlak zijn waterdicht. Overeenkomstig artikel 1, paragraaf 1, punt 2, zijn de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van talen in bestuursza-

ken eveneens van toepassing op natuurlijke personen en rechtspersonen die concessiehouder zijn van een openbare dienst, of die belast zijn met een taak die de grenzen van het privé-bedrijf te buiten gaat en die de wet of de openbare macht werden toevertrouwd in het algemeen belang. Het lijkt me evident dat de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek belast is met een taak die de grenzen van het privé-bedrijf te buiten gaat. De bibliotheek is bijgevolg onderworpen aan de taalwetgeving.

De wet van 16 juni 1989 houdende de diverse institutionele hervormingen, bepaalt in artikel 35 dat de diensten van het college van de Vlaamse Gemeenschapscommissie onder dezelfde taalregeling vallen als de plaatselijke diensten van een gemeente van het Nederlandstalige taalgebied zonder speciale taalregeling. Deze diensten gebruiken daarom overeenkomstig artikel 11, paragraaf 1 van de taalwetgeving uitsluitend het Nederlands voor hun berichten en mededelingen aan het publiek. Eenzelfde regeling geldt voor de diensten van de Vlaamse Gemeenschap. De Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek valt volgens mij onder die regeling. Bijgevolg mogen haar berichten en mededelingen uitsluitend in het Nederlands gebeuren. Ik leg de nadruk op het woord 'uitsluitend'. De wet staat immers geen uitzonderingen toe.

Mijnheer de minister, in de commissievergadering van 6 april hebt u het volgende verklaard. Ik citeer uit het verslag : 'Indien ik op de hoogte word gebracht van concrete overtredingen en inbreuken op de taalwetgeving, zal ik als Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en als Brusselaar niet nalaten een klacht in te dienen bij de vice-gouverneur op basis van artikel 65, paragraaf 4 van het koninklijk besluit van 18 juli 1966 tot coördinatie van de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken.'

Toen ik u in de commissie van 4 mei op de hoogte bracht van deze overtreding van de taalwetgeving en u vroeg of u een klacht zou indienen tegen de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek om haar duidelijk te maken dat ze een overtreding heeft begaan, bleef u mij het antwoord schuldig. U stelde dat u de zaak eerst zou onderzoeken. Ik begrijp dat u de juridische kant van de zaak eerst wou bekijken.

Mijnheer de minister, is uw onderzoek afgerond ? Wat is het resultaat ervan ? Welke stappen hebt u ondernomen om duidelijk te maken dat de taalwetgeving werd overtreden ? Hebt u met andere woorden een klacht ingediend ?

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Dames en heren, ik wil er in de eerste plaats op wijzen dat ik geen letter terugneem van mijn uitspraak van 6 april. Die moet natuurlijk worden gezien in het licht van de rol die ik met plezier op mij neem ter bescherming van de Vlamingen en Nederlandstaligen in Brussel.

Strikt genomen en louter rekening houdend met de letter van de taalwetgeving hebt u volkomen gelijk, en moeten de berichten die de Hoofdstedelijke Openbare bibliotheek aan het publiek richt enkel in het Nederlands worden opgesteld. Het is evenwel duidelijk dat deze zuiver legalistische benadering in deze aangelegenheid als een tang op een varken slaat. Het is de evidentie zelf dat het kenbaar maken van een collectie Turkse literatuur ook moet kunnen worden aangekondigd in die taal.

Ik verwijs nogmaals naar het Vlaamse regeerakkoord, waarin de Vlaamse regering haar relatie met de Vlaamse gemeenschapsinstellingen in Brussel vertaalt in de zogenaamde driehonderdduizendnorm. Deze norm houdt rekening met het hoofdstedelijk karakter én met het feit dat de Vlaamse instellingen gericht zijn op de Vlaamse Brusselaars maar tegelijk openstaan voor iedereen.

Een deel van het nieuwe algemene publiek is echter niet voldoende vertrouwd met het Nederlands om deze taal vlekkeloos als communicatiemiddel te gebruiken. De Vlaamse regering moet durven stellen dat iedereen die van onze instellingen gebruik wil maken, de kans moet krijgen om het Nederlands te verwerven. Dit initiatief sluit dus volkomen aan bij de beleidslijn om naast een verbetering van het imago van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel, ook de integratie van de Turkse bevolkingsgroep in het Vlaamse sociaal en cultureel leven te bevorderen.

Bijgevolg meen ik dat in de context dat de integratie een uiterst gevoelig aspect van het beleid vormt, het gebruik van een andere taal dan het Nederlands mogelijk moet zijn. De brochure in kwestie is duidelijk van uitzonderlijke aard, en vormt zeker geen inbreuk op de profilering van de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek als Vlaamse instelling in Brussel en het door haar gevoerde taalregime.

Ik voel me in mijn mening gesterkt door de rechtspraak van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht en de standpunten van de adjunct-gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant. De voorbeelden waarin de Vaste Commissie voor Taaltoezicht niet zozeer de letter van de bestuurstaalwet in acht

neemt maar wel de geest, zijn legio. Ik geef u er enkele.

Op 25 april 1996 sprak de VCT zich in advies 27.236/a, uit over een klacht tegen de brochure 'Migranten over Belgen – Belgen over migranten', die werd uitgegeven door de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De brochure werd gepubliceerd in het Nederlands, Frans, Arabisch en Turks. De VCT achtte de klacht ongegrond omwille van de specifieke doelgroep die werd beoogd, en omdat het om een vertaling van een Nederlandstalige basistekst ging.

Naar aanleiding van de zogenaamde bevrijdingsfeesten werd in Antwerpen een Nederlandstalige en een Engelstalige folder uitgegeven. Ook de klacht tegen die folder werd ongegrond verklaard vermits hij was gericht tot een bepaalde doelgroep. Dit staat in advies 26.129 van 21 oktober 1994.

Op 7 juli 1999 verklaarde de VCT in advies 31.097 dat het gemeenschapscentrum 'De Markten' gelet op haar doelstellingen, via meertalige aankondigingen haar werking kenbaar mag maken. Nochtans had de VCT eerst uitgebreid aangetoond dat het gemeenschapscentrum onderworpen is aan de taalwetgeving, en eigenlijk alleen het Nederlands mag gebruiken. De klacht van een particulier tegen de website van 'De Markten' in drie talen, met name het Nederlands, het Frans en het Engels, werd ongegrond verklaard.

De GOM van Limburg neemt in haar maandelijks tijdschrift een Engelstalige katern op omdat heel wat bedrijven in Limburg van vreemde nationaliteit zijn en een belangrijke doelgroep vormen van het tijdschrift. Een klacht hiertegen werd door de VCT op 27 april 1994 ongegrond verklaard in advies 25.154, dit onder meer omwille van de doelgroep waarvoor het tijdschrift verschijnt. Bijgevolg was de werkwijze van de GOM volgens de VCT niet in strijd met de geest van de taalwetgeving.

Ten slotte verwijs ik ook nog naar het gelijkaardig standpunt dat de adjunct-gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant innam in verband met een klacht over de uitgave door de Vlaamse Gemeenschap van een eentalige brochure 'Welkom in Vlaanderen' in het Nederlands, Frans, Engels, Duits, Italiaans of Spaans. Ook de adjunct-gouverneur was van oordeel dat omwille van de uitzonderlijke aard, namelijk het bevorderen van de integratie van de Europese burgers woonachtig in en rond Brussel, het gebruik van een andere taal naast het Nederlands aanvaardbaar was.

Anciaux

Uit de uitspraken van de VCT blijkt duidelijk dat een dergelijke publicatie wel kan als men zich specifiek richt tot een bepaalde doelgroep. Ik deel de mening van de VCT niet bij alle adviezen. Ik heb het er moeilijk mee dat in een volledig eentalig gebied als Limburg folders in meerdere talen mogen worden verspreid.

In het tweetalig gebied Brussel lijkt het me vanzelfsprekend dat dat wel kan, omwille van onze bedoeling om zo veel mogelijk mensen in contact te brengen met de Vlaamse Gemeenschap. Het is de bedoeling dat nieuwkomers en allochtonen een heel positieve kijk krijgen op Vlaanderen en deel uitmaken van de Vlaamse Gemeenschap. Ook in de Rand lijkt dat me vanzelfsprekend, gelet op de specifieke problemen.

Mijnheer Lootens-Stael, u zult wel zelf de conclusie hebben getrokken dat ik zeker niet van plan ben om de publicatie van de tweetalige folder van de Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek te beschouwen als een inbreuk op de bestuurstaalwetgeving. Ik neem dit standpunt niet alleen in omwille van het hiervoor geschetste uitzonderlijk karakter van het initiatief dat duidelijk door de VCT wordt aanvaard. Ik doe dat ook omdat hier bezwaarlijk gewag kan worden gemaakt van een miskennis van de taalrechten van de Vlamingen in Brussel en van een ernstige overtreding op de bestuurstaalwetgeving. We moeten de instrumenten waarover we beschikken, op een correcte wijze gebruiken. Geen enkele Vlaming loopt enige schade op door te proberen om ook anderen in Brussel deel te laten uitmaken van de Vlaamse Gemeenschap.

De voorzitter : De heer Lootens-Stael heeft het woord.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat de minister zich verschuilt achter uitspraken van de VCT. Ik had trouwens niet anders verwacht. Hij doet dit echter enkel als het hem goed uitkomt. Als dat niet het geval is, deelt hij de mening van de VCT niet.

Mijnheer de minister, hoe u het ook draait of keert, de VCT is een politiek samengesteld orgaan dat adviezen verleent zonder enige juridische waarde. We moeten ons spiegelen aan de wet. Geen enkele bron verschaft meer duidelijkheid dan de wet. Er zijn immers heel wat tegenstrijdige adviezen van de VCT. U geeft trouwens zelf toe dat heel wat adviezen voor discussie vatbaar zijn. De wet is nochtans

heel klaar en duidelijk. De wet is ook simpel : er is geen speld tussen te krijgen. Het gaat over wetgeving van openbare orde. Als de minister enige waarde hecht aan de rechtstaat, dan dient hij de wet te volgen, ook al past deze overtreding van de wet in de uitgestippelde beleidslijn.

Ik ben al geruime tijd lid van het Brussels Parlement. Ook daar heb ik zowel tijdens de vorige als tijdens de huidige legislatuur vastgesteld op welke wijze de Brusselse regering de taalwetgeving interpreteert en zelfs aanpast. Zo hoorde ik ooit voormalig minister-voorzitter Piqué zeggen dat de wetgeving te streng was en daarom niet kon worden toegepast. U doet vandaag hetzelfde. U stelt dat de wet niet helemaal aansluit bij de beleidslijnen en dat we daarom de wet eventjes terzijde leggen en overtreden. Het is een heel gevaarlijke denkoefening om de wet te interpreteren of te overtreden als het u goed uitkomt.

U beweert dat in dit concrete geval niet kan worden aangetoond dat het belang van de Nederlandstaligen wordt geschaad. Ik beweer het tegendeel. Wij zetten hier immers de bakens uit voor de Franstaligen. Zij zullen de Vlamingen volgen en in de toekomst ook dergelijke tweetalige folders uitbrengen, in het Frans en in het Arabisch of het Turks. Op dat ogenblik hebben wij als Nederlandstaligen in Brussel geen poot meer om op te staan. U hebt hier immers zelf de taalwetgeving terzijde geschoven. Ik waarschuw u voor deze zeer gevaarlijke piste.

Indien u toch, mijnheer de minister, waarde hecht aan de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, dan had u zich kunnen indekken door een voorafgaandelijk advies te vragen van de VCT. In dit soort zaken bent u daartoe verplicht. De Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek kan geen advies vragen aan de VCT. (*Opmerkingen van minister Bert Anciaux*)

Ze had dat via u kunnen doen, maar dat is niet gebeurd. Ik concludeer alleen dat dit een gevaarlijk precedent is. U bewandelt een gevaarlijke piste. Als wij de piste van de wet verlaten, dan staat de deur ook voor de Franstaligen open om de Nederlandstaligen te benadelen.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Ik denk dat mijn antwoord voldoende was. Ik begrijp niet dat de Franse Gemeenschap geen openheid naar andere talen tentoonspreidt. Dat is eigen aan de Franse taal in het

Anciaux

algemeen. Mochten zij dat wel doen, zie ik ook niet onmiddellijk een probleem.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de huisvesting van het Vlaams Radio Orkest en -Koor

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Keulen tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de huisvesting van het Vlaams Radio Orkest en -Koor.

De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in het dossier over de huisvesting van het VRO en het VRK is al heel wat inkt gevloeid en werden al heel wat woorden gesproken. Bij dit verhaal hebben we in de vorige legislatuur al stil gestaan. In heel technische decreten werd onder meer het statuut van deze mensen geregeld.

Over de problematiek van hun huisvesting heb ik u op 16 februari van dit jaar een actuele vraag gesteld in de plenaire vergadering. Dat gebeurde naar aanleiding van de commotie daarover en de overweging om het VRO en VRK eventueel onder te brengen in het Bijlokegebouw te Gent. De akoestiek van de Predikherenkerk in Leuven volstond immers niet.

Mijnheer de minister, u en uw kabinet hebben het dossier naar zich toe getrokken, en u hebt uw verantwoordelijkheid opgenomen. Dat mag ook gezegd worden. We hebben in mei in de pers gelezen dat er witte rook uit de schouw is gekomen. Er is een huisvesting gevonden in de vroegere filmzaal Eden, gelegen aan het Martelarenplein. Het is alleen maar te hopen dat die benaming niet symbool staat voor de toekomstige werking van het VRO en het VRK. *(Opmerking van minister Bert Anciaux)*

Op het eerste zicht lijkt nu een einde te komen aan een periode van onzekerheid en speculatie. Is dit persbericht definitief ? Mogen we ervan uitgaan

dat de locatie in de filmzaal Eden definitief is ? Is dat nu reeds de huisvesting van het VRO ? Het VRK blijft gehuisvest in het cultureel centrum in de Brusselsestraat.

Hoe zit het met het financiële aspect van het akkoord ? Wat is de bijdrage van de Vlaamse Gemeenschap, het provinciebestuur en het stadsbestuur ? Wat maakt uw departement vrij voor de werking en infrastructuur van het koor en orkest ? In eerste instantie zal de nieuwe locatie van het VRO, de vroegere filmzaal Eden, gehuurd worden. In de persberichten lezen we dat er een aankoopoptie is, dus dat het gebouw kan worden gekocht door één van de overheden.

Worden andere financiële bijdragen vanuit Vlaanderen in het vooruitzicht gesteld ? Wat doen het stadsbestuur en het provinciebestuur in het geheel van deze operatie ? Wat zijn de consequenties voor het personeel ? Heel wat mensen worden door gevoelens van onzekerheid geplaagd. Krijgen zij Leuven als thuisbasis, met het cultureel centrum voor de koorleden en de filmzaal voor de orkestleden ? Wordt de bezetting veranderd ? Kan iedereen op zijn post blijven ?

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, collega's, het VRO heeft inderdaad een nieuwe thuisbasis gevonden op het Martelarenplein in de vroegere filmzaal Eden. De stad Leuven heeft een overeenkomst gesloten met de eigenaar zodat deze ruimte in gebruik kan worden genomen door koor en orkest. Er werd een huurovereenkomst gesloten met een optie tot aankoop.

Het financiële aandeel van de Vlaamse Gemeenschap in deze operatie bestaat uit de dotatie voor VRO en VRK, verhoogd met vijf miljoen frank. Dit is het bedrag dat de stad Leuven tot op heden gaf voor de werking. Gezien de serieuze inspanningen van de stad op het vlak van infrastructuur, neemt de Vlaamse Gemeenschap dit engagement van de stad over. Voor het overige komt de Vlaamse Gemeenschap niet rechtstreeks financieel tussenbeide in de kosten van de nieuwe behuizing. De Vlaamse Gemeenschap geeft een dotatie aan het koor van 251,9 miljoen frank in het jaar 2000, plus de eerder vermelde vijf miljoen frank. Dit moet volstaan om de hele werking artistiek en administratief te realiseren.

Er zijn geen gevolgen voor de personeelsbezetting van het VRO en het VRK. Het personeel heeft zekerheid gekregen over de huisvesting. Ik neem aan dat dit de arbeidsvreugde ten goede zal komen.

Anciaux

Zoals u merkt, werden er dus heel wat inspanningen geleverd naar aanleiding van uw actuele vraag in de plenaire zitting. Het gaat niet zozeer om een zwaar financieel verhaal. Er moest echter heel wat psychologie aan te pas komen omdat er een sfeer van wantrouwen heerste tussen de verschillende partners. Deze situatie is een goede oplossing voor zowel de stad Leuven, als voor het VRO en het VRK.

De heer Marino Keulen : U hebt het aandeel van de Vlaamse Gemeenschap duidelijk vermeld. Kunt u ook de financiële engagementen van de andere overheden bespreken ? Hebt u een zicht op het aandeel van het provinciebestuur van Vlaams-Brabant en van de stad Leuven ? Zo kunnen we een totaalbeeld krijgen.

Minister Bert Anciaux : De stad Leuven neemt de volledige infrastructuur op zich. Het aandeel van de stad Leuven bedraagt 4 miljoen frank werkingskosten voor het jaar 2000 en de huisvesting. Deze vier miljoen frank valt weg in het jaar 2001. Het aandeel van de provincie Vlaams-Brabant bedraagt 5 miljoen frank.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dominiek Lootens-Stael tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de schandelijke spot die met het Nederlands wordt gedreven in "Magazineke" nr. 3 van mei 2000

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Lootens-Stael tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de schandelijke spot die met het Nederlands wordt gedreven in "Magazineke" nr. 3 van mei 2000.

De heer Lootens-Stael heeft het woord.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op 1 februari 1997 werd de VZW Brussel Europese Cultuurstad 2000 opgericht. Eén van de deelnemende partijen was en is nog steeds de Vlaamse Gemeenschap. In deze VZW heeft ze drie vertegenwoordigers als effectief lid. Ze draagt dus een deel van de verantwoordelijkheid.

Als een overheid participeert in de organisatie van een culturele activiteit, is dat met de impliciete of expliciete bedoeling belangen te verdedigen, dan wel om een zekere uitstraling te bekomen voor wat de overheid vertegenwoordigt. De Vlaamse overheid moet ervoor zorgen dat de Vlaamse belangen worden verdedigd of dat er een uitstraling wordt gegeven aan de identiteit van het Vlaamse volk. Gebeurt dit niet of onvoldoende, dan werden de overheidsmiddelen slecht geïnvesteerd. Er kan zelfs sprake zijn van onrechtmatige aanwending van middelen, aangezien zij geen enkel nut hebben bijgebracht voor hen die de middelen hebben ingebracht.

Enkele weken geleden verscheen het nummer 3 van de krant die door Brussel 2000 wordt uitgegeven, Magazineke. Als we de inhoud van het blad overlopen, stellen we vast dat een heel aantal vreemdelingen organisator is. Bovendien staan er een massa exotische evenementen in opgesomd. Van gebeurtenissen met een Vlaams profiel valt met een vergrootglas nauwelijks iets te bespeuren.

We kunnen het ook met De Morgen van 29 mei 2000 zeggen, die een verslag heeft uitgebracht over de zogenaamde Zinnekeparade. 'De musici onder de paraderende zinnekes, die van heel uiteenlopende afkomst waren, hadden een duidelijke voorliefde voor percussie-instrumenten, waardoor Brussel bij momenten veeleer in Afrika of Latijns-Amerika dan in West-Europa leek te liggen.' Ik denk dat De Morgen in uw optiek een onverdachte bron is. (*Gelach*)

U kunt ermee lachen, maar de feiten zijn nogal ernstig. Ook het taalgebruik in het blad dat de promotiefolder van deze Zinnekeparade moest worden, Magazineke nummer 3, is ondermaats. De Nederlandse teksten blijken immers letterlijk vertaald uit het Frans, wat tot hilarische zinsconstructies in het Nederlands heeft geleid. Ik geef geen voorbeelden, maar wie geïnteresseerd is, heeft het blad intussen zelf gezien. De minister zal het zeker gelezen hebben. Het is ook in verschillende krantenberichten beschreven. Het Vlaams Comité voor Brussel heeft tegen dit schabouwelijk taalgebruik trouwens protest aangetekend.

In De Morgen van 2 juni 2000 heeft de heer Van Istendael de vloer aangeveegd met het koetervlaams dat in Magazineke werd gebruikt. We begrijpen hem echter niet altijd even goed. In zijn bijdrage steekt hij immers een lyrische lofzang af over wat hij de bastaardij van Brussel noemt. Hij spreekt over het onzuivere en allerlei voorliefdes die ik niet onmiddellijk deel.

Lootens-Stael

De onzuiverheid van de Nederlandse taal kan echter blijkbaar niet door de beugel. Ik citeer de heer Van Istendael uit De Morgen. 'Welk rund heeft die vertaling gemaakt bij Brussel 2000 ? Ze hebben deze monstervorming in het Nederlands toch niet betaald ? Is het Brussel 2000 of Brussel 1830 ? Er zijn twee officiële talen in mijn stad, en de taal uit Magazinneke nummer 3 is geen van beiden. Wat je in dat druksel van Brussel 2000 kunt lezen, is exact wat FDF'ers verstaan onder Nederlands. FDF'ers minachten die taal volkomen. Het FDF is voorstander van de linguïstische zuivering van Brussel. De streek die Brussel 2000 heeft geleverd, is dom, grof en brutaal. Brussel 2000 beledigt de taal die eeuwenlang Brussels enige taal was.' Met dit citaat wil ik aantonen dat de klacht ernstig is : dit kan niet door de beugel.

Mijnheer de minister, de Vlaamse Gemeenschap heeft voor de organisatie van Brussel 2000 een aantal flinke financiële inspanningen geleverd. In ruil daarvoor hebben wij, zoals gezegd, helemaal niets teruggekregen dat van ver of dichtbij lijkt op enige uitstraling ten voordele van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel, Vlaanderen, België of waar dan ook ter wereld. Vanuit dit standpunt is de inbreng van de begrotingsmiddelen van de Vlaamse Gemeenschap een grote flop geworden. Deze inbreng was niet verantwoord. Ik stel me dan ook heel wat vragen bij wat onze culturele beleidsverantwoordelijken en hun vertegenwoordigers in de VZW Brussel 2000 allemaal gedaan hebben of nalieten te doen.

Het kalf is intussen reeds voor een deel verdronken : het cultuurjaar 2000 is een heel eind gevorderd. Toch wens ik van de minister te vernemen welke maatregelen hij overweegt om de volgende maanden vooralsnog een meer Vlaamse inbreng in dit evenement af te dwingen. Wat vindt u over het taalgebruik in Magazinneke nummer 3 ? Hoe kon zoiets voorvallen ? Wat overweegt u te ondernemen om tenminste het schabouwelijke Nederlands dat door Brussel 2000 wordt gebruikt, in de komende publicaties te vermijden ?

Het spreekt vanzelf dat er reeds bij het opstarten van deze organisatie verantwoordelijkheden moeten worden gelegd. Ik vraag me af welke waarborgen er tijdens de onderhandelingen omtrent het opzetten van dit evenement werden bedongen om een Vlaamse inbreng in het programma te verzekeren. Ik kan uit de statuten alleszins geen enkele voorwaarde afleiden. Indien er effectief geen voorwaarden zijn bedongen, is hier mijns inziens een

ernstige beleidsfout gemaakt. Vlaanderen heeft een blanco cheque van ettelijke miljoenen verstrekt zonder enige waarborg omtrent het gebruik van dit geld en omtrent het nut hiervan voor het Vlaamse volk.

Ik vraag me ook af of onze beleidsverantwoordelijken in clausules hebben voorzien inzake het krijgen van schadevergoedingen indien niet aan bepaalde fundamentele voorwaarden is voldaan. Indien dit niet het geval is, heeft een VZW een blanco cheque gekregen die ze naar eigen goeddunken kan aanwenden. Kan de Vlaamse regering van deze VZW een schadevergoeding eisen wegens het niet naleven van eventuele verplichtingen ?

Indien de VZW in kwestie toch verplichtingen is aangegaan, zijn die volgens de minister dan vervuld ? Overweegt de minister om schadevergoedingen te vorderen ? Men mag het belang van dergelijke manifestaties immers niet onderschatten. Het gaat hier niet om de verkoop van waspoeder, maar om het promoten van de eigen cultuur. Ik vind niet dat de Vlaamse belastingbetaler moet opdraaien voor eventuele flaters op dit vlak.

Tot slot, mijnheer de minister, vraag ik me af wat uw drie vertegenwoordigers in deze VZW hebben ondernomen om de zowel financieel als programmatologisch behoorlijk scheefgegroeide toestand recht te trekken. Zijn alle door de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking gestelde middelen reeds uitbetaald ? Indien dit niet het geval is, bent u dan, gelet op de totale mislukking van de aangeboden evenementen, van plan om de nog niet uitbetaalde middelen niet verder uit te betalen ?

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen : Mijnheer de voorzitter, ik wil me aansluiten bij de vraag om uitleg. Ik ben het eens met de opmerkingen van de heer Lootens-Stael betreffende het verschrikkelijke taalgebruik. Ik erger me echter ongelooflijk aan de bekrompenheid die uit zijn beoordeling van deze manifestatie blijkt.

Mijnheer Lootens-Stael, ik weet niet of u de parade zelf hebt gezien. Ik kan enkel hopen van wel. Ik heb ze alleszins gezien. Het gaat hier in mijn ogen om een feest van levensvreugde. Aan deze parade is maandenlang gewerkt door jong en oud, door Vlaamstaligen en Franstaligen en door allochtonen en autochtonen. Elke Vlaming, bezoeker of toerist kon van deze manifestatie genieten. De Vlamingen waren trouwens aanwezig, niet op een eilandje met

Vermeulen

een vlag, maar als een deel van de Brusselse smeltkroes. (*Opmerkingen van de heer Dominiek Lootens-Stael*)

Mijnheer Lootens-Stael, u hebt het over een totale mislukking. De Zinnekeparade was echter een groot feest. (*Opmerkingen van de heer Dominiek Lootens-Stael*)

De Zinnekeparade is in verschillende organisaties gegroeid. De parade bestond niet enkel uit drumstellen, er waren ook fanfares. Er gaat van deze stoet een grote kracht uit, zowel voor Vlamingen en Franstaligen als voor allochtonen en autochtonen. Dit is een goede zaak voor de Vlamingen in Brussel en een zinvolle besteding van de middelen van de Vlaamse Gemeenschap. De parade wil geen bepaald embleem promoten, ze wil Brussel ondersteunen.

Mijnheer Lootens-Stael, ik vind niet dat dit evenement als een flop of als een mislukking kan worden beschouwd. Men heeft al vaak gesteld dat Brussel 2000 te weinig prestigieuze of te weinig zichtbare projecten omvat. Mijns inziens moet men deze activiteiten gewoon leren zien. Deze parade was zeer duidelijk zichtbaar. Dit zal voor bepaalde andere activiteiten ook het geval zijn. Dit alles neemt echter niet weg dat ik uw opinie over het taalgebruik deel.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Lootens-Stael, alvorens in te gaan op uw vraagstelling, wil ik even uw uitgangspunt zelf betwisten. U stelt dat de overheidssteun voor culturele activiteiten louter en alleen te maken mag hebben met de belangen van het Vlaamse volk. Ik ben het hier niet mee eens. Het ondersteunen van culturele activiteiten in Vlaanderen hoeft niet in functie te staan van welke belangen dan ook. Het ondersteunen van culturele activiteiten spruit voort uit de noodzaak om een basis te vormen en de mogelijkheden te scheppen om een culturele creativiteit en het cultureel leven in Vlaanderen mogelijk te maken. Cultuur is geen glijmiddel voor politieke doelstellingen, cultuur is noodzakelijk om een samenleving op te bouwen waar openheid, creativiteit en verdraagzaamheid kunnen leven.

Ik ben het wel eens met de uiteenzetting van de heer Vermeulen. Ik was trouwens van plan om zelf een aantal gelijkaardige opmerkingen te maken. Het verwondert me overigens dat uitgerekend het

meest succesvolle project van Brussel 2000 hier ter discussie wordt gesteld. Het cultuurjaar omvat immers heel wat aspecten die tot veel zinvoller debatten kunnen leiden.

Misschien hebben sommige mensen het moeilijk met het feit dat uitgerekend een multicultureel project waaraan verschillende cultuurgemeenschappen hebben deelgenomen en dat op een creatieve samenwerking tussen alle Brusselse bevolkingsgroepen is gebaseerd, zo succesvol is gebleken.

De Brusselse politiediensten schatten het aantal toeschouwers voor de Zinnekeparade op ongeveer 300.000 mensen. Ongeveer 4.000 mensen hebben zelf aan de parade deelgenomen. Brussel heeft nog nooit een cultureel project gekend waar de bevolking zo sterk en intens bij betrokken was.

Ik stel me soms ook vragen bij bepaalde zaken. Ik heb trouwens een grote bewondering voor de voorbereidingen van Brugge 2002. Men werkt bij het opzetten van de projecten immers van in den beginne nauw samen met de bevolking.

De Zinnekeparade is bijna vanuit de bevolking zelf gegroeid. Heel wat andere invullingen van Brussel 2000 zouden beter een voorbeeld nemen aan deze intense betrokkenheid van de bevolking. Dit zou nog tot een interessant debat kunnen leiden.

Het project van de Zinnekeparade is veeleer in Franstalige kringen uitgedacht. Er waren aanvankelijk bijna uitsluitend Franstalige groepen bij betrokken. Gaandeweg is de Nederlandstalige interesse voor het project gegroeid. Er hebben uiteindelijk zelfs een twintigtal Vlaamse groeperingen aan de parade deelgenomen.

Het gemeenschapscentrum De Kriekelaar en de Kleine Academie waren bij de noordelijke parade betrokken. De zuidwestelijke parade vertrok in Anderlecht en werd geleid door een Nederlandstalige, de heer Honinckx. Drie Nederlandstalige scholen namen aan deze stoet deel, namelijk Elishout, de Voorzienigheidsschool en het KTA uit Jette. Onder de andere deelnemers bevond zich tevens de straattheatergroep Jivar, afkomstig uit Selderlo bij Genk. De noordwestelijke stoet vertrok in Molenbeek en werd eveneens door een Nederlandstalige geleid, namelijk de heer Mishalle. Onder de deelnemende verenigingen bevonden zich de gemeenschapscentra De Zijp en De Vaartkapoen en het jeugdhuis Centrum West. De zuidelijke parade vertrok in Vorst en Sint-Gillis. On-

Anciaux

danks de inspanningen van het gemeenschapscentrum Ten Wijngaard was de Nederlandstalige inbreng hier eerder beperkt. De VUB en het gemeenschapscentrum Elzenhof waren bij de zuid-oostelijke stoet betrokken. De heer Van Der Vorst was hierbij verantwoordelijk voor de artistieke omkadering.

Voor een project dat initieel in Franstalige handen lag, kan men zeker spreken van een aanzienlijke Vlaamse betrokkenheid. Om de verschillende Nederlandstalige verenigingen die aan de Zinnekeparade deelnamen een extra financiële steun te geven, heb ik een bedrag van 3 miljoen frank uitgetrokken op het budget van Brusselse Aangelegenheden. De verdeling van deze toelage verloopt via de Nederlandstalige VZW Zinneke die als doelstelling heeft om samen met haar Franstalige tegenhanger in de toekomst opnieuw een Zinnekeparade te organiseren. De helft van het bedrag wordt pas uitgekeerd na voorlegging van de nodige bewijsstukken en afrekeningsstaten. Na het succes van de eerste editie van de Zinnekeparade heb ik er alle vrouwen in dat deze subsidie erg goed besteed wordt.

Uw ergernis over het gehanteerd Nederlands in het promotieblad Magazinneke nummer 3 kan ik volmondig onderschrijven. Ik heb me er ook aan geërgerd en ik was gelukkig niet alleen. Dit promotieproduct is op zich aantrekkelijk en speels, maar de Nederlandse teksten zijn op zijn zachtst gezegd geen toonbeeld van zorgzaam taalgebruik. Ze zouden in geen geval de Dienst voor Taaladvies van de Vlaamse Gemeenschap passeren. Wat mij betreft zijn ze niet aanvaardbaar. Ik zal dan ook een brief schrijven aan de organisatie van Brussel 2000 om mijn beklag te doen. Ik zal hier eveneens via de afgevaardigden aandacht voor vragen, want dat is inderdaad niet aanvaardbaar. Het is geen excuus, maar een unicum kan men dit niet noemen. Ik heb al andere bladen in mijn bus gevonden die nog minder als voorvechters van een correct Nederlands taalgebruik kunnen worden beschouwd. Dit echter terzijde, want uw ergernis en kritiek op het taalgebruik in het Magazinneke deel ik en ik zal daartoe de nodige stappen ondernemen.

Voor de Vlaamse betrokkenheid vind ik het beeld dat wordt opgehangen door de vraagsteller al te somber. Ik zou er mij kunnen van afmaken door te verwijzen naar sommige Franstalige kranten die Brussel 2000 net als een Vlaams project afschilderen. Dergelijke stemmingmakerij is natuurlijk bespottelijk. Het heeft ook geen zin te ontkennen dat

er meer Franstalige dan Nederlandstalige projecten in het programma zitten. De meeste projecten zijn tweetalig en worden door een bepaald deel van de francophonie nog altijd de facto beschouwd als Vlaams. Er is vast en zeker heel wat Vlaamse betrokkenheid bij het programma van Brussel 2000. Zoals ik al zei is er een probleem van zichtbaarheid.

Het Groot Beschrijf was dit jaar een enorm succes met een schitterend programma en meer dan 6.000 deelnemers. Wie weet dat dit in grote mate mogelijk is gemaakt door de inbreng van 3,5 miljoen frank van Brussel 2000? Wie weet dat er in zes Vlaamse scholen dankzij de steun van Brussel 2000 gedurende een heel jaar kunstenaars met de kinderen aan het werk zijn in het kader van het project Vlaggen en Wimpels? De kinderen, leerkrachten en ouders weten het. Misschien weet zelfs de hele buurt het, want dat is één van de doelstellingen van het project. Het grote publiek is er echter niet van op de hoogte. Het is van bij de aanvang de optie van de heer Palmer en zijn ploeg geweest om vooral kleinschalig en in de diepte te werken. Het lijkt mij een zinvolle optie, maar voor het imago van de hoofdstad is ook de communicatie naar het brede publiek essentieel. Dat is nu juist één van de zwakke punten van Brussel 2000.

Mijnheer Lootens-Stael, u vraagt ook of we al enig zicht hebben op de belangstelling vanuit Vlaanderen voor Brussel 2000. Op dat vlak kunnen we nogal gerust zijn. Vele waarnemers, ook in krantenartikels, hebben gewezen op de massale Vlaamse aanwezigheid op het openingsweekend. Op de website van de Vlaamse Gemeenschap boden we 200 cultuurwaardebons van de Vlaamse Gemeenschapscommissie aan voor het openingsweekend. In nauwelijks drie dagen waren ze de deur uit. Dat geeft toch aan dat er ook vanuit Vlaanderen interesse bestaat.

Ik geef een ander voorbeeld om te bewijzen dat de belangstelling voor Brussel in Vlaanderen niet moet worden onderschat. Zo namen in het kader van Brussel 2000, in april maar liefst 3.000 leerkrachten deel aan de leraarsdagen van klassen. Vermits men daar uit ervaring rekent op een multiplicatie-effect van minimum 50 percent, kunnen we ervan uitgaan dat binnen het jaar zowat 1.500 Vlaamse klassen dankzij de leraarsdagen een bezoek zullen brengen aan Brussel. Het ABC-project van Bronks, een interactief kindermuseum in het Vanderborchtgebouw, heeft dit reeds ondervonden. Gedurende de drie maanden dat het er staat, is het volledig volgeboekt. Tijdens het weekend van 27 en 28 mei zijn duizenden Vlamingen naar de

Anciaux

hoofdstad afgezakt. Dat was niet alleen voor de Zinnekeparade en de jazzmarathon, maar ook voor de avond van Studio Brussel in het Vanderborghtgebouw. Er is dus wel degelijk een Vlaamse inbreng.

Ik denk dat ik correct heb gehandeld inzake de financiële moeilijkheden van Brussel 2000. De Vlaamse Gemeenschap heeft al enige , op een correcte manier en volgens de timing, haar verbintenissen inzake Brussel 2000 nagekomen. Vorig jaar heb ik de subsidie voor dit jaar, en het saldo dat nog moest gestort worden in 1999, tegengehouden omdat de Franstaligen meer dan twee jaar achter stonden met de betalingen. Onze dreiging heeft toen wel degelijk succes gehad. Wij wensen onze engagementen op een correcte wijze na te komen. Bovendien denk ik niet dat het een oplossing is om op het ogenblik van financiële problemen te dreigen met het terugtrekken van een aantal vastgelegde subsidies. Dit zou enkel aanleiding geven tot schadevergoedingen of juridische acties. We moeten de zaak op een correcte wijze bekijken. De Vlaamse Gemeenschap heeft op dit ogenblik geen probleem met de schadevergoedingen naar aanleiding van het niet aangaan van verplichtingen door de VZW. De engagementen die door de Vlaamse Gemeenschap werden gemaakt, zijn nagekomen.

Ik heb ook gewezen op een aantal heel specifieke Vlaamse projecten binnen Brussel 2000. Op dit gebied is er vooralsnog geen probleem. Het zijn meestal de betrokkenen zelf, mijnheer Lootens-Stael, die het vrijstaat om juridisch actie te ondernemen. Ik verheug mij absoluut niet over de financiële moeilijkheden van Brussel 2000. Ik heb daar geen binnenpretjes over, integendeel. Laat ons echter eerlijk zijn, het is niet uit de lucht komen vallen. De Vlaamse Gemeenschap en mijn ene afgevaardigde, geen drie, hebben er binnen de raad van bestuur steeds op gewezen. Die afgevaardigde is trouwens oud-minister Weckx. Er is van bij het begin heel uitdrukkelijk gewezen op de gevaren rond het beheer. We hebben ons dan ook totaal ingedekt. Wij wilden ons engagement op een correcte wijze nakomen en wij hebben altijd gesteld dat er geen sprake kon zijn van één frank meer te geven dan was afgesproken. Goede afspraken maken goede vrienden. Ik denk dat men ons dat absoluut niet kan verwijten.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat mijn vraag over het schabouwelijk Nederlands dat werd gebruikt in Magazine nummer 3 aanleiding gaf tot een ruimer

debat. Ik heb een paar bedenkingen. Ten eerste deelt u mijn uitgangspunt niet. Ik ben ervan overtuigd dat het aanwenden van de middelen van de bevolking moet gebeuren ten bate van de bevolking in het teken van de belangen van de bevolking. (*Opmerking van minister Bert Anciaux*)

Ik heb dat zo gezegd. Ik laat trouwens in het midden op welke wijze het aanwenden van de middelen de belangen van de bevolking ten goede komt. Als u stelt dat de financiële middelen van Cultuur moeten dienen om samenleven mogelijk te maken, dan is dat mij niet gelaten, want ook dat is ten bate van de eigen bevolking.

Brussel 2000 stelt wel degelijk een probleem. Een vorig debat over deze problematiek hebt u waarschijnlijk gemist. De Franstaligen hebben gelijk dat er te weinig projecten herkenbaar Franstalig zijn. Ze hebben evenveel gelijk als wij op dat vlak. Van in het begin was het uitgangspunt van Brussel 2000 het promoten van Brussel als multiculturele stad, niet als hoofdstad van het land, noch van Vlaanderen, noch als Brussel op zich. Dat is heel doelbewust gebeurd. De Franstaligen hadden er immers geen belang bij om Brussel te promoten als Brussel. Brussel is immers een Vlaamse stad en de Brusselse cultuur is een Vlaamse cultuur. Dat was een beetje storend voor de Franstaligen. Daarom verkoos men een totaalspektakel – ik heb het dus niet alleen over de Zinnekeparade – dat evengoed in Parijs, Londen of Amsterdam kan worden neergepoot. De Brusselse identiteit is zoek. Dat is het probleem waardoor ik aanklaag dat de middelen van de Vlaamse Gemeenschap niet op een serene wijze werden aangewend. Het Vlaams belang is eveneens zoek geraakt.

Ik heb het niet enkel over de Zinnekeparade. Een fanfare speelt immers niet in het Frans of het Nederlands, een fanfare speelt muziek. Dat weet ik ook. U stelt dat alle engagementen ten aanzien van de Vlaamse Gemeenschap werden nagekomen. Daaruit leidt ik af dat er geen garanties werden afgedongen om te vermijden dat schabouwelijk Nederlands wordt gebruikt.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Lootens-Stael, over dat schabouwelijk Nederlands heb ik wel degelijk mijn mening gegeven. U negeerde die. U mag mijn laatste slotbeschouwing niet misbruiken door te stellen dat ik de hele zaak prima vind.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Dat doe ik niet. Ik stel enkel vast dat er blijkbaar geen waarborgen werden geëist om dergelijk zaken te vermijden. Zo werd niet afgesproken om bijvoorbeeld financiële

Lootens-Stael

implicaties te verbinden aan het miskennen van de Vlaamse Gemeenschap, want daarover gaat het. Ik stel ook vast dat de waarnemers deze zaak aan zich hebben laten voorbijgaan en pas na de feiten kennis ervan hebben gekregen. Ik betreur dat. Het zou bedroevend zijn indien u op dat vlak mijn mening niet deelt.

U zult een brief schrijven waarin staat dat het niet door de beugel kan. Blijkbaar is dat de enige actie die u zult ondernemen. Ik wens u veel succes. De ervaring met de Franstaligen in deze stad leert ons echter om niet al te veel vertrouwen te hebben in de gevolgen van een brief. Ik denk dat een uitgebreider actie noodzakelijk is. Het was veel beter geweest indien van in het begin waarborgen werden afgedongen van de VZW Brussel Culturele Hoofdstad 2002.

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen : Mijnheer de voorzitter, ik wil het debat over de Brusselse identiteit niet heropenen, maar ik heb nog een kleine suggestie.

Mijnheer de minister, als u een brief schrijft, is het misschien nuttig om naast de opmerkingen over het schabouwend Nederlands ook felicitaties over te maken. Zo kunnen we vermijden om het kind met het badwater weg te gooien. We mogen het geheel immers niet onderuithalen omdat er één probleem is.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, ik zal beginnen met een brief. Ik heb ook gezegd dat ik aan mijn afgevaardigde in de raad van bestuur een opdracht zal geven. Of ik verdere actie zal ondernemen, hangt af van het gevolg dat aan beide wordt gegeven.

Mijnheer Vermeulen, ik neem akte van uw suggestie.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.02 uur.*
